

HRANA ZA EVROPU

AUTOHTONA SRBIJA U DIGITALNOM VREMENU

Vrdnik, 13. decembar 2018.

U VRDNIKU POČEO OSMI POLJOPRIVREDNI FORUM “HRANA ZA EVROPU” – AUTOHTONA SRBIJA U DIGITALNOM VREMENU

Bruto dodata vrednost agrobiznisa u Srbiji već 10 godina ista

VRDNIK, 13. decembra (Tanjug) – Bruto dodata vrednost agrobiznisa u Srbiji u poslednjih deset godina kreće se oko 3,8 milijardi evra i već godinama ne može da predje cifru od četiri milijardi evra, rečeno je danas na otvaranju Osmog poljoprivrednog foruma “Hrana za Evropu” u Vrdniku.

Generalni direktor Ekonomskog instituta Dragan Šagovnović ukazao je da je u 2011.god. bruto dodata vrednost agrarne proizvodnje iznosila 3,8 milijardi evra, a prošle godine bila je nešto niža i iznosila je 3,7 milijardi evra, što je, kaže, znak da se ne investira dovoljno u poljoprivredu.

“Tokom celog perioda bruto dodata vrednost je na tom istom nivou”, rekao je Šagovnović i dodao da je u odnosu na 2008. god. taj iznos veći tek za nekih 200 miliona evra.

Šagovnović je istakao da ako bismo bruto dodatu vrednost agrobiznisa uporedili sa brutom 1989. i 1990. jer su to, kaž, bile “poslednje normalne godine poljoprivrednog poslovanja”, Srbija će na kraju ove godine biti tek na 70 odsto BDP iz 1990. godine.

Prema njegovim rečima, s obzirom da je prosečan prinos Srbije 970 evra po hektaru, dok je prosek zemalja EU 1.600 evra po hektaru, a u zemljama osnivačima EU iznosi 1.900 evra, što je znak da Srbiji i te kako nedostaju investicije u poljoprivredu.

“Holandija, Nemačka, Francuska i Italija su zemlje koje bi Srbiji trebalo da budu uzor jer su njihovi prosečni prinosi po hektaru 3.400 evra. To su zemlje koje mi, sa promenom pristupa u poljoprivredi, možemo da dostignemo u narednih 10 godina”, podvukao je Šagovnović.

Podsetio je da je na prošlogodišnjem forumu promovisana studija “Srbija 2040”, kojom se procenjuje da će do 2040. biti milion i po manje ljudi u Srbiji, da će prosečna starost stanovništva biti 50 godina, a trećina stanovništva starija od 65 godina.

Predsednik Društva agrarnih ekonomista Srbije Koviljko Lovre rekao je na otvaranju foruma da su investicije u poljoprivredu u periodu od 2000. do 2016. godine iznosile 2,5 odsto od ukupnih investicija i konstatovao da se u poljoprivredu ulaže malo.

Prema njegovim rečima, poljoprivreda u Srbiji ne može da se razvija i prati Evropske trendove sa niskim nivoom investiranja.

“Cela poljoprivreda u razvijenim, srednje razvijenim i nerazvijenim zemljama danas se nalazi na raskršću”, podvukao je Lovre i dodao da se danas sve više postavlja pitanje bezbednosti hrane, te da je zbog toga neophodno da proizvodi imaju sledivost”.

HRANA ZA EVROPU

AUTOHTONA SRBIJA U DIGITALNOM VREMENU

Vrdnik, 13. decembar 2018.

Objasnio je da to podrazumeva da svaki potrošač može videti sled proizvoda koji je prošao u svim fazama, tako da, na primer, osim šta proizvod sadrži, neophodno da ima označeno da li su i koliko krošćena đubriva, pesticidi, u kakvim se uslovima proizvod nalazio, kakvo je bilo skladištenje, kakve su sanitarne, fitosanitarne i veterinarske kontrole sprovedene.

Lovre navodi da takav sled proizvoda može obezbediti blok čej tehnologija, koja se osim u kriptovalutama, može koristiti i u druge svrhe, a jedna od njih je sled proizvoda od proizvodnje do krajnjeg korsinika.

Kaže da se takva vrsta tehnologije već primenjuje u nekim zemljama, a jedna od njih je Gruzija.

“Potrošači bi trebalo da znaju sve podatke o proizvodu koji kupuju”, rekao je Lovre i dodao da poljoprivreda ne može sama da iznese teret novih tehnologija, uz konstataciju da u poljoprivredu treba da ulažu svi u lancu, pa čak i država.

Lovre navodi da je do 2012. poljoprivreda ostvarivala pozitivnu i političku i ekonomsku rentu, a da od 2013. beleži negativnu, zbog, kako kaže, dubokih ekonomskih reformi u zemlji.

Potpredsednik Pokrajinske vlade i pokrajinski sekretar za privredu i turizam Ivan Đoković na primeru “Bonžite” koja košta 29 dinara konstatovao je da su cene marže u Srbiji niske i da iznose od 0.015 do 0.020 dinara po gramu.

“Potrebna je promena svesti, ali ne društva, već političara koji se u poljoprivredi ponašaju kao menadžment akcionarskih društva, koji pokušava da ostvari dividendu kako bi održao rezultat, a da smanji sve troškove”, ukazao je Đoković.

Prema njegovim rečima, izmenjene ekonomske politike i liberalno tržište u praksi nisu pokazali efekte, jer je takvo tržište, kaže, omogućilo da domaće kompanije sa vekom poslovanja uđu u surovu konkurentsku utakmicu sa inostranim kompanijama.

“Država mora da postane svesna svoje odgovornosti i potrebno je jačanje marže na tržištu, obnavljanje tehnologija i obnavljanje tržišta, pre svega domaćeg tržišta, jer dominira strani kapital”, rekao je Đoković.

Pokrajinski sekretar za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo Vuk Radojević ukazao je na jednu od mera Pokrajinske vlade kojom već drugu godinu za redom stimuliše mlade od 40 godina koji se bave poljoprivredom davajući im subvencije.

Osim toga, ističe Radojević, Pokrajinska vlada ulaže i u razvoj komunalne infrastrukture u selima.

“Investicije u poljoprivredu su neophodne i uveren sam da će zakonska izmena kojom se dodeljuje državno poljoprivredno zemljište u zakup povećati razvoj poljoprivrede”, naveo je Radojević.

HRANA ZA EVROPU

AUTOHTONA SRBIJA U DIGITALNOM VREMENU

Vrdnik, 13. decembar 2018.

Kaže da je od 200 prijavljenih investitora za zakup zemljišta njih 20 odobreno, a da su gotovo svi bili domaći investitori.

“Investitori imaju obavezu da investiraju određena sredstva, ali i da zaposle ljude. Zakonska odredba se odnosi na prerađivačke kapacitete i podizanje genetskog stočarstva”, rekao je Radojević.

Dodao je da je problem što prosečno gazdinstvo u Srbiji iznosi oko pet hektara, dok je u razvijenim zemljama, poput Danske, prosek oko 70 hektara.

“Malo, usitnjeno gazdinstvo nije osnov za razvijanje konkurentosti”, podvukao je Radojević i zaključio da Srbija treba da ojača zadrugarstvo koje je počelo da se uruavša još pre 20 godina.

Tokom panela „Da li su investicije same po sebi dovoljne“ direktor za naučno-istraživački rad Ekonomskog instituta Ivan Nikolić istakao je da ako bi mere Prištine na dodatno uvećanom porezu od 100 odsto na proizvode iz Srbije ostale na snazi narednih godinu dana, procena je da bi to smanjilo projektovani rast BDP-a Srbije za petinu.

Nikolić je dodao da mere Prištine prete da nanesu velike štete prehrambenom sektoru, naročito kada je u pitanju izvoz šećera, žitarica, bezalkoholnog pića i stočne hrane.

"Prištinske takse od 100 odsto su na snazi već treću nedelju i ako se produže na celu sledeću godinu, prete da nanesu velike štete prehrambenom sektoru", rekao je Nikolić. Među onima koji su najviše pogođeni, kaže Nikolić, jesu proizvođači šećera, jer šećer čini petinu našeg izvoza na KiM, a pšenica četvrtinu.

Autor: Tanjug

Od autohtone do digitalne Srbije, ali bezbedno

Vrdnik 13. decembar - Od autohtone do digitalne Srbije, ali bezbedno naziv je panela u okviru Osmog poljoprivrednog foruma „Hrana za Evropu“ održanog u Vrdniku u organizaciji Ekonomskog instituta. Učesnici ovog panela bilisu stručnjaci koji su godine rada posvetili autohtonim poljoprivrednim proizvodima i tradicionalnoj hrani (Evica Mratinič, Slavimir Ćirović, Jasna Mastilović), stručnjaci iz oblasti digitalne poljoprivrede (Vladimir Crnojević), agroekonomisti (Tatjana Brankov, Miladin Ševralić) i predstavnici organizacija koje daju podršku u ovom sektoru (Tisa Čaušević i Emilija Stefanović) Diskusija u okviru panela pokazala je da se, u svetlu trendova na savremenom tržištu hrane, autohtoni i tradicionalni proizvodi kao deo istorije i digitalne tehnologije kao imperativ budućnosti ne mogu razdvojiti. Kroz prezentaciju bogatstva Srbije koja je ukazala postojanja velikog broja autohtonih proizvoda i tradiciju dobre hrane istaknut je značaj ove grupe proizvoda u ponudi hrane iz Srbije. Konstatovano je da su mogućnosti primene digitalnih tehnologija kao podrške proizvodnji i plasmanu autohtonih i tradicionalnih proizvoda brojne. Predstavljene

HRANA ZA EVROPU

AUTOHTONA SRBIJA U DIGITALNOM VREMENU

Vrdnik, 13. decembar 2018.

su mogućnosti instituta BioSense iz Novog Sada, kao vodeće institucije u oblasti primene digitalnih tehnologija u poljoprivredi u podršci merenja i prognoze proizvodnih uslova koji u velikoj meri uslovljavaju kvalitet autohtonih proizvoda koji mora biti standardizovan. Takođe je istaknuta pozicija digitalnih tehnologija u uspostavljanju sledljivosti i garantovanju autentičnosti ovih proizvoda, ali i njihovoj promociji. Panel diskusiju pratio je i Potpredsednik Pokrajinske vade i pokrajinski sekretar za privredu i turizam Ivan Đoković.

Autor: Andrea Vuković, Ekonomski institut

Doprinos agroprivrede energetske tranziciji

Specijalni savetnik Ekonomskog instituta Ljubo Mačić istakao je da se danas situacija vezano za uticaj agroprivrede na energetske efikasnost značajno izmenila u odnosu na vreme kada je Forum prvi put organizovan i kada je uticaj agroprivrede na energetske sektor bio minoran. Institut učestvuje u evropskom projektu ENABLE.EU. Namera jeste da se formira energetska unija sa ciljem povećanja energetske efikasnosti, a projekat daje podršku ovom procesu.

Za našu zemlju ciljevi su:

- Povećanje energetske efikasnosti,
- Povećanje udela obnovljivih izvora energije i
- Smanjenje emisije gasova koji izazivaju efekat staklene bašte.

Prof.dr Miloš Banjac ukazao je na posledice emisije CO2 na globalno zagrevanje kao polaznu tačku koja je inicirala donošenje mera u EU vezano za način proizvodnje energije u prvom drastičnog povećanja udela obnovljivih izvora energije uz povećanje energetske efikasnosti i istakao da Evropa intenzivno radi i uspeva u ostvarenju ciljeva ove strategije. Srbija je takođe u ovoj oblasti zacrtala ciljeve i donela akcioni plan rada na njihovom ostvarenju. Osnovni problem Srbije u korišćenju biogoriva je što su ona skuplja i potrebno ih je subvencionisati. Dodatni problemi povećanja potrošnje biogoriva su nizak nivo dohotka i niska cena električne energije za male potrošače. Uz ove otežavajuće okolnosti plan se realizuje uz manja kašnjenja. Takođe, Banjac je istakao i da će u toku sledeće godine biti kompletirana zakonska regulativa u oblasti proizvodnje biogoriva.

Miroslav Lutovac je ispred Privredne komore Srbije predstavio portal „Zelena Srbija“ i predočio da ulazak industrije i energetike u poljoprivredu predstavlja neophodan preduslov da se Srbija priključi evropskim trendovima u domenu energetske efikasnosti.

Maja Matejić (UNDP) je predstavila dva projekta koje UNDP trenutno sprovodi u oblasti povećanja energetske efikasnosti u Srbiji. Projekat Smanjenja barijera za ubrzan razvoj tržišta biomase u Srbiji (2014-2019) rezultirao je smanjenjem emisije CO2 u Srbiji kao i izgradnjom većeg broja postrojenja koja rade na biomasu (6 postrojenja za biogas je podržano sa 215.000 USD). Cost benefit analiza efekta izgrađenih postrojenja je pokazala da se društvene koristi ogledaju kroz kreiranje novih radnih mesta. U okviru projekta urađena

HRANA ZA EVROPU

AUTOHTONA SRBIJA U DIGITALNOM VREMENU

Vrdnik, 13. decembar 2018.

je i analiza potencijala Srbije za proizvodnju biomase za potrebe proizvodnje energije, a održane su i brojne obuke za potencijalne investitore, kao i studijska putovanja u zemlje u kojima postrojenja koja koriste biomasu imaju značajnu poziciju.

Dr Kamilo Vrana, osnivač i prokurista Hrvatske kompanije Energovizija iz Zagreba je kroz primer Hrvatskog proizvođača mleka koji je uveo postrojenje za biogas koje mu je postalo osnovna delatnost ukazao na potencijal ove delatnosti. Istakao je da postrojenja za biogas omogućavaju da se organski otpad prevede u komponente (đubrivo) koje nisu štetne za životnu sredinu i imaju ekonomsku vrednost uz istovremenu proizvodnju energije što rezultira procesom u kome svi dobijaju. Postrojenje od 2 MW košta oko 3 miliona evra. Najbolji su investitori koji mogu dugoročno da kontrolišu sirovine jer u suprotnom ako se sirovina nabavlja vremenom njena cena počinje da raste. Takođe je bitno da se iz postrojenja iskoristi razvijena toplotna energija, na primer za hlađenje ili za grejanje staklenika, podvukao je Vrana.

Nebojša Miljević, Senior projekt menadžer, ispred ITN GROUP iz Beograda i projekt menadžer Zoran Pomoriški iz firme Bioelektra doo predstavili su biogasna postrojenja koja su izgradili u okviru svojih kompanija.

Autor: Andrea Vuković, Ekonomski institut

